

ΒΑΡΟΜΕΤΡΟ

ΤΟΥ ΣΕΣΜΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΔΕΙΚΤΗΣ
GRe1

ΜΕΛΟΣ

feaco

European Federation of Management Consultancies Associations
Fédération Européenne des Associations de Conseils en Organisation

+26,8%

+20,7%

+32,9%

1ο ΤΡΙΜΗΝΟ 2022

33^η ΕΡΕΥΝΑ

ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ – ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΣΕΣΜΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ		
A. ΕΙΣΑΓΩΓΗ		4
B. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ		5
B.1	Η ΓΕΝΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ	5
B.2	ΟΙ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΒΑΣΙΚΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΣΕ ΕΝΑ ΕΤΟΣ (ΔΕΙΚΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΓΚΥΡΙΑΣ)	6
B.3.	ΟΙ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΥΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΣΕ ΕΝΑ ΕΤΟΣ (ΔΕΙΚΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΩΝ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΩΝ)	10
B.4.	ΟΙ ΑΝΑΣΧΕΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΗ	14
Γ. Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ		15

A

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο ΣΕΣΜΑ δημιούργησε το Βαρόμετρο του ΣΕΣΜΑ για την Οικονομία μέσω του οποίου καταγράφονται ανά τρίμηνο οι προσδοκίες και απόψεις των εταιρειών συμβούλων μανάτζμεντ. Ειδικότερα, ο **Γενικός Δείκτης GRe+1** του Βαρόμετρου αποτυπώνει τις προσδοκίες των επικεφαλής και των στελεχών των εταιρειών συμβούλων μανάτζμεντ για την ελληνική οικονομία μετά από ένα έτος (+1).

Ο **Γενικός Δείκτης GRe+1** συντίθεται από τους εξής επιμέρους δείκτες:

- **Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας**, ο οποίος καταγράφει τις απόψεις για την αναμενόμενη πορεία των βασικών οικονομικών μεγεθών (ρυθμός οικονομικής μεγέθυνσης, ανεργία, ιδιωτικές επενδύσεις παγίου κεφαλαίου, εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών και πληθωρισμός).
- **Δείκτης Παραγωγικών Συντελεστών**, ο οποίος καταγράφει τις εκτιμήσεις για τις μεταβολές στους βασικούς παραγωγικούς συντελεστές (ανθρώπινο δυναμικό, συνθήκες χρηματοδότησης, δημόσιες υποδομές, επιχειρηματικότητα και θεσμικό πλαίσιο).

Τέλος, στο Βαρόμετρο του ΣΕΣΜΑ για την Οικονομία προσδιορίζονται οι **Ανασχετικοί Παράγοντες** για την επιχειρηματική ανάπτυξη και δράση.

Η μεθοδολογία της έρευνας και υπολογισμού των δεικτών παρουσιάζεται στο μέρος Γ.

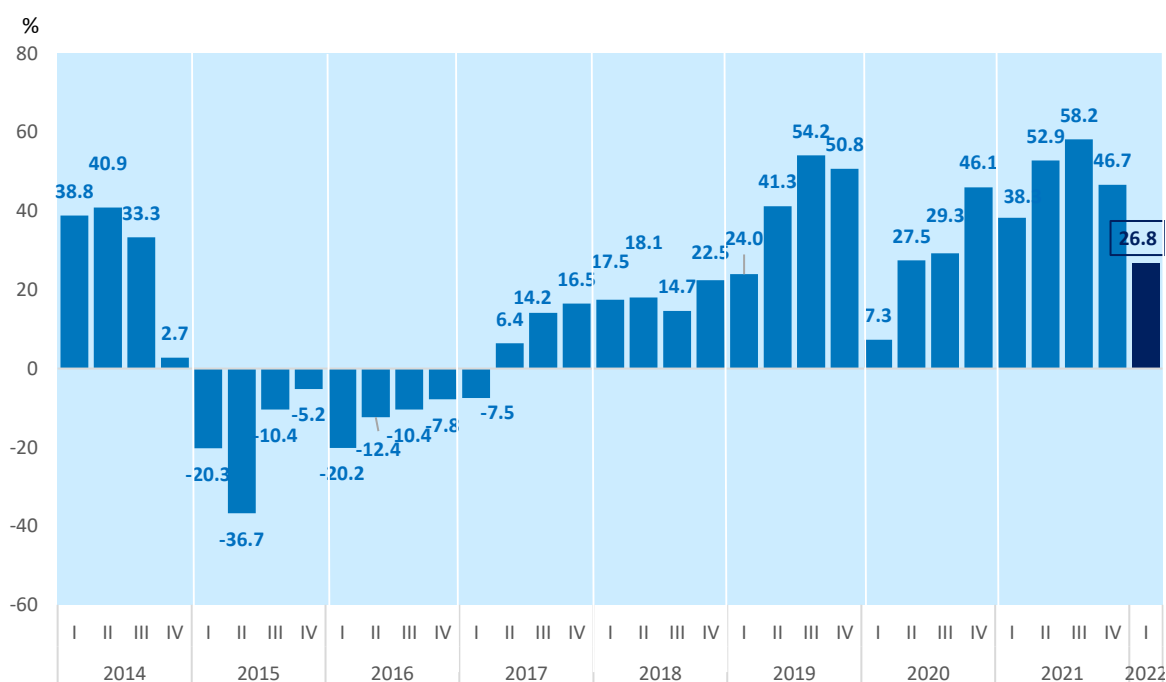
Η παρούσα, 33^η έρευνα του ΣΕΣΜΑ, πραγματοποιήθηκε από 29-03-2022 έως 13-04-2022 και κατέγραψε τις προσδοκίες και τις απόψεις των συμβούλων όπως αυτές διαμορφώθηκαν κατά τους πρώτους τρεις μήνες του 2022.

B

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

B.1 Η ΓΕΝΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ

Στο πρώτο τρίμηνο του 2022 περιορίστηκε εκ νέου η αισιοδοξία των συμβούλων μανάτζμεντ για την πορεία τόσο των βασικών οικονομικών μεγεθών, όσο και των παραγωγικών συντελεστών μετά από ένα έτος. Ο **Γενικός Δείκτης GRe+1**, ο οποίος είναι ο μέσος των δεικτών Οικονομικής Συγκυρίας και Παραγωγικών Συντελεστών, διαμορφώθηκε σε 26,8%, έναντι τιμής 46,7% στο τέλος του 2021. Η κάμψη όμως ήταν μικρότερη έναντι του πρώτου τριμήνου του 2021, όταν ο δείκτης είχε τιμή 38,3%. Η εξέλιξη αυτή είναι αποτέλεσμα της μείωσης της τιμής και των δύο υποδεικτών, περισσότερο όμως του Δείκτη Οικονομικής Συγκυρίας.

B.2 ΟΙ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΒΑΣΙΚΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΣΕ ΕΝΑ ΕΤΟΣ (ΔΕΙΚΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΓΚΥΡΙΑΣ)

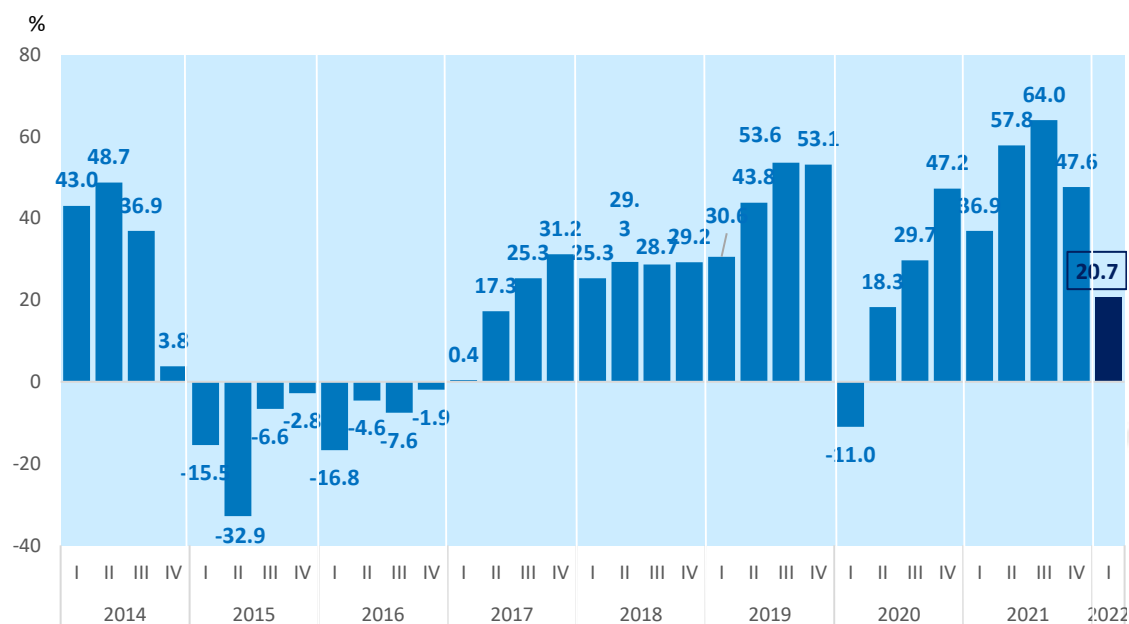
Μετά την ανακοπή της ανοδικής πορείας της αισιοδοξίας των συμβούλων μάλιστα για την πορεία της ελληνικής οικονομίας τους επόμενους 12 μήνες που σημειώθηκε στο τέλος του 2021, το πρώτο τρίμηνο του 2022 σημειώθηκε νέα, μεγαλύτερη μάλιστα, κάμψη αισιοδοξίας. Ο Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας σημείωσε κάμψη έναντι της τιμής που είχε το προηγούμενο τρίμηνο, αλλά και έναντι αυτής του πρώτου τριμήνου του 2021.

Συγκεκριμένα, στο τέλος του πρώτου τριμήνου 2022, ο μέσος όρος της διαφοράς μεταξύ των ποσοστών «θετικών» και «αρνητικών» απαντήσεων για τις πέντε μεταβλητές του Δείκτη Οικονομικής Συγκυρίας (ρυθμός οικονομικής μεγέθυνσης, ανεργία, ιδιωτικές επενδύσεις παγίου κεφαλαίου, εξαγωγές και ποσοστό μεταβολής του γενικού επιπέδου των τιμών) περιορίστηκε στο 20,7%, έναντι τιμής 47,6% το προηγούμενο και 36,9% το πρώτο τρίμηνο του 2021.

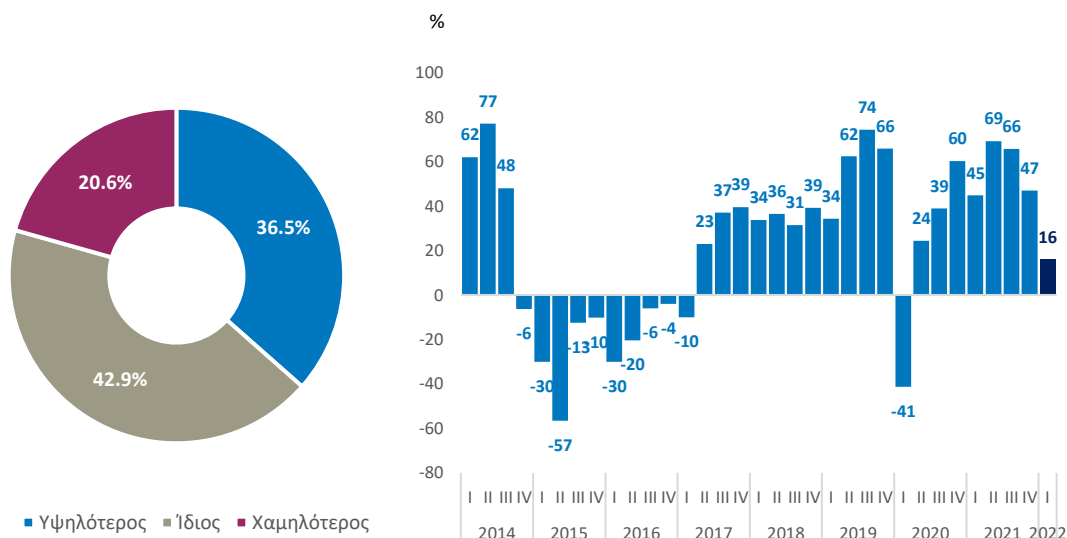
Η επιδείνωση σε σχέση με το τελευταίο τρίμηνο του 2021 οφείλεται στη μείωση της διαφοράς «θετικών» και «αρνητικών» εκτιμήσεων για όλες τις μεταβλητές του Δείκτη, ιδιαίτερα όμως των προσδοκιών για τη μεγέθυνση του ΑΕΠ και την ανεργία. Όσον αφορά στον πληθωρισμό, επισημαίνεται η αλλαγή στον τρόπο υπολογισμού της διαφοράς «θετικών» - «αρνητικών» απαντήσεων, η οποία αναλύεται διεξοδικώς στη συνέχεια. Υπογραμμίζεται ωστόσο ότι η μεταβολή των προσδοκιών επί τα χείρω είναι γενική και δεν αφορά μόνο τη μεταβολή του επιπέδου των τιμών.

Η επιδείνωση των προσδοκιών για τα οικονομικά μεγέθη οφείλεται ασφαλώς στη διαφαινόμενη επιβράδυνση της παγκόσμιας και ευρωπαϊκής οικονομίας, στην αβεβαιότητα που δημιουργεί ο πόλεμος στην Ουκρανία, στην αύξηση του πληθωρισμού, η οποία φαίνεται ότι θα διαρκέσει, στην αναμενόμενη άνοδο των επιτοκίων, καθώς και στις ανησυχίες για τα ελληνικά δημόσια οικονομικά και βεβαίως για τη συνεχιζόμενη πανδημία.

ΔΕΙΚΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΓΚΥΡΙΑΣ

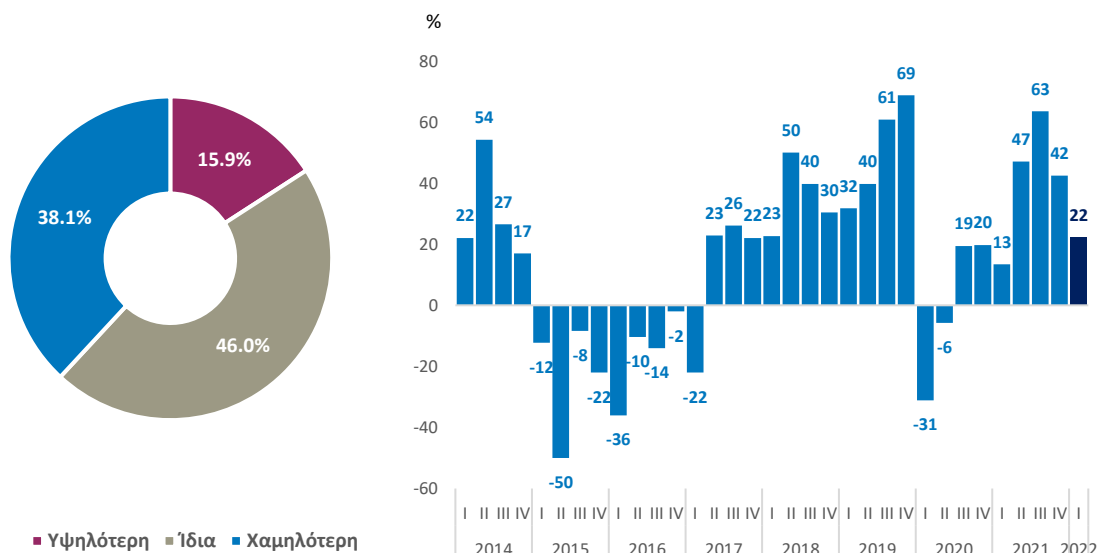

ΟΙ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΡΥΘΜΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΜΕΓΕΘΥΝΣΗΣ

Οι προσδοκίες για τον ρυθμό μεγέθυνσης της ελληνικής οικονομίας το επόμενο έτος επιδεινώθηκαν απότομα. Η διαφορά «θετικών» - «αρνητικών» προβλέψεων μειώθηκε από 47,0% το προηγούμενο σε μόλις 15,9% το πρώτο τρίμηνο του 2022. Αντίστοιχη εικόνα προκύπτει και από τη σύγκριση με το πρώτο τρίμηνο του 2021. Η μεταβολή αυτή των προσδοκιών αντανακλά τις προβλέψεις διεθνών οργανισμών και φορέων άσκησης πολιτικής για επιβράδυνση της παγκόσμιας και ευρωπαϊκής οικονομίας, την αναμενόμενη άνοδο των επιτοκίων, ανησυχίες για τα δημόσια οικονομικά μετά την πανδημία, αλλά και τον πόλεμο στην Ουκρανία και βεβαίως τη μεγάλη – και από ότι φαίνεται μη προσωρινή – άνοδο του πληθωρισμού σε πολύ υψηλά επίπεδα.

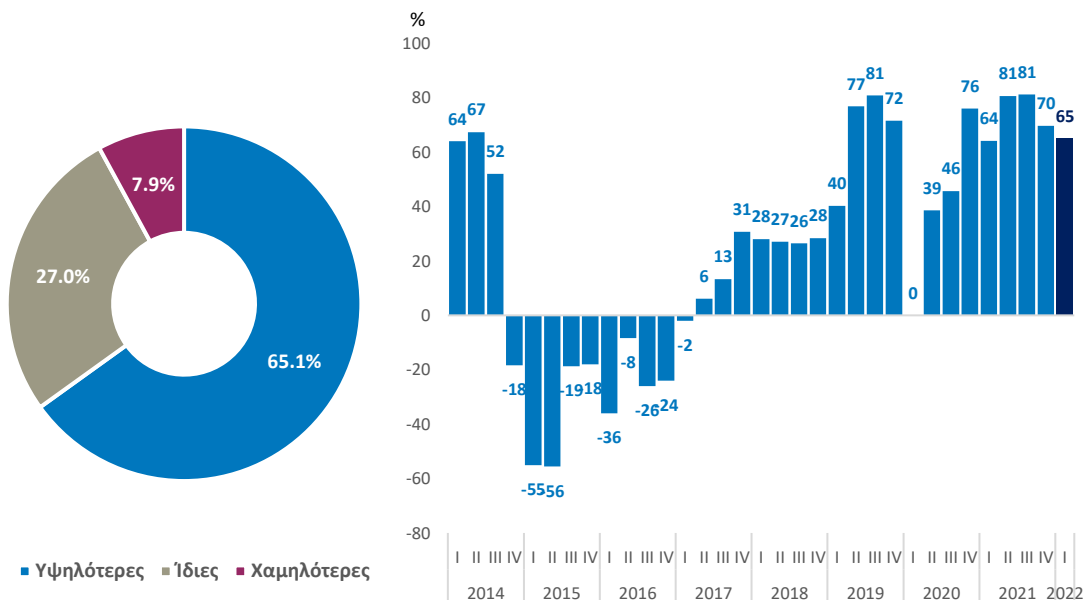
ΟΙ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΕΡΓΙΑ

Οι προβλέψεις για την ανεργία συνδυάζονται με αυτές για τη μεταβολή του ΑΕΠ. Δεν πρέπει να προξενεί έκπληξη το γεγονός ότι μετριάστηκε επίσης η αισιοδοξία για περαιτέρω κάμψη της ανεργίας το επόμενο δωδεκάμηνο. Συγκεκριμένα, η διαφορά των ποσοστών όσων θεωρούν ότι η ανεργία θα μειωθεί και εκείνων που αναμένουν αύξηση μειώθηκε από 42,4% στο τέλος Δεκεμβρίου σε 22,2% στο τέλος πρώτου τριμήνου 2022. Οι προσδοκίες αυτές αντανακλούν επίσης τη σταθεροποίηση του ποσοστού ανεργίας σε ποσοστό ελαφρώς χαμηλότερο του 13% κατά το

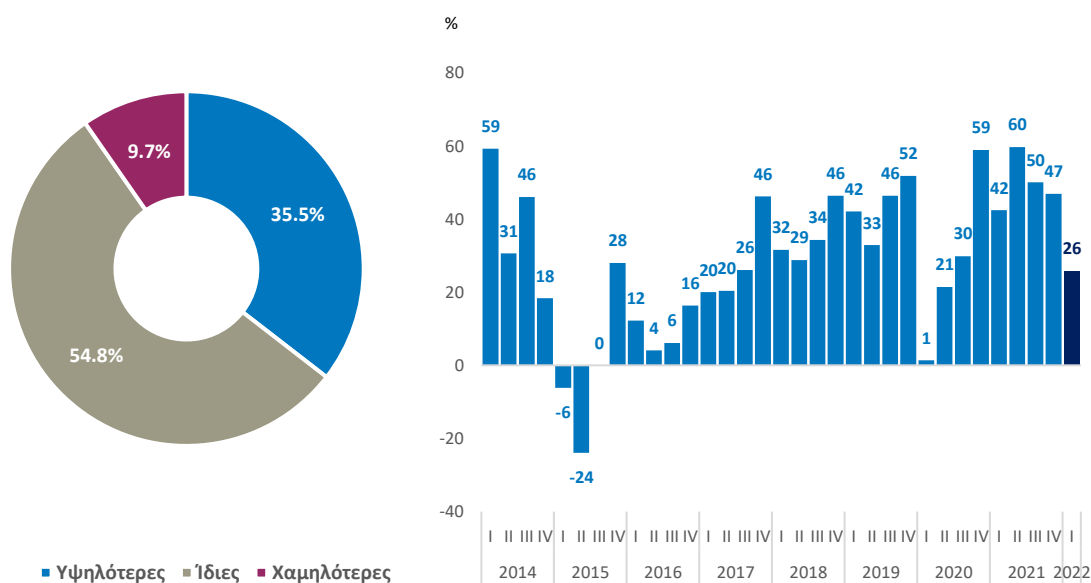
διάστημα Δεκεμβρίου 2021 – Φεβρουαρίου 2022. Ωστόσο, έναντι του πρώτου τριμήνου του 2021, επικρατεί αισθητά μεγαλύτερη αισιοδοξία για την αγορά εργασίας.

ΟΙ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΙΔΙΩΤΙΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΠΑΓΙΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Η αισιοδοξία για την πορεία των ιδιωτικών επενδύσεων παγίου κεφαλαίου μετριάστηκε, αλλά σε πολύ μικρότερο βαθμό από ότι για τα υπόλοιπα μεγέθη του δείκτη. Το ισοζύγιο «θετικών» - «αρνητικών» εκτιμήσεων περιορίστηκε σε 65,08%, ελαφρώς χαμηλότερο από ότι το προηγούμενο τρίμηνο, 69,7%, και οριακά υψηλότερο έναντι του πρώτου τριμήνου του 2021. Επισημαίνεται και πάλι ότι σημαντική πλειονότητα των συμβούλων εκτιμά ότι οι επενδύσεις θα είναι αυξημένες μετά από ένα έτος. Διαφαίνεται ίσως ότι οι προσδοκίες για τις επενδύσεις παγίου κεφαλαίου έχουν αποκτήσει μία δυναμική, η οποία είναι σε κάποιο βαθμό ανεξάρτητη από τις εκτιμήσεις για την εξέλιξη του ΑΕΠ.

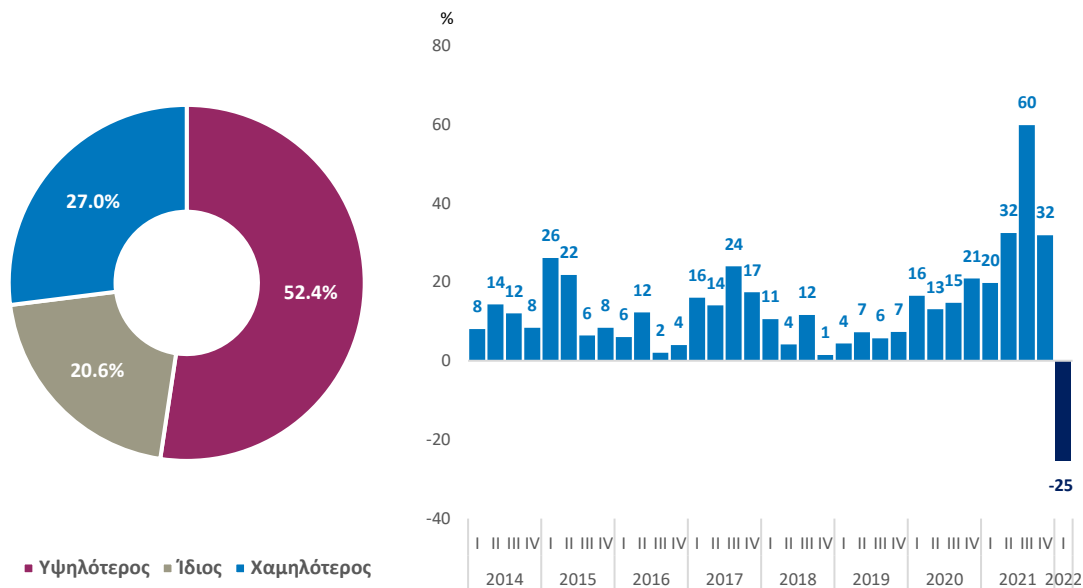
ΟΙ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΑΓΑΘΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Μεγάλη ήταν επίσης η κάμψη της αισιοδοξίας όσον αφορά τις εξαγωγές προϊόντων και υπηρεσιών το πρώτο τρίμηνο. Η αναμενόμενη επιβράδυνση της παγκόσμιας και ευρωπαϊκής οικονομίας, ο πόλεμος στην Ουκρανία και η αύξηση των πληθωριστικών πιέσεων οδήγησε σε μείωση της διαφοράς αισιοδοξίας - «απαισιοδοξίας» από 46,9% στο τέλος του 2021 σε 25,8% το πρώτο τρίμηνο του 2022. Σχεδόν αντίστοιχη είναι και η κάμψη έναντι του πρώτου τριμήνου του 2021.

ΟΙ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΡΥΘΜΟ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΤΩΝ ΤΙΜΩΝ

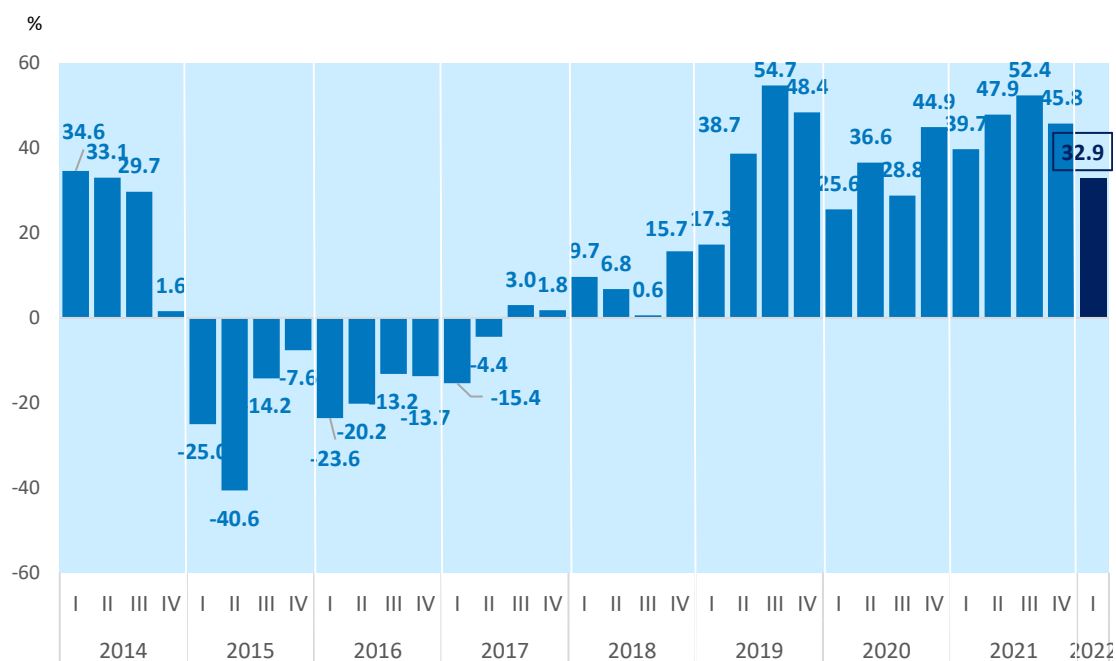
Παρά τη σημαντική επιτάχυνση του ρυθμού ανόδου των τιμών το τελευταίο τρίμηνο του 2021, ιδιαίτερα δε μετά τον Οκτώβριο, ο πληθωρισμός σε μέσα επίπεδα παρέμεινε χαμηλός, 1,2%. Το ποσοστό αυτό υπολείπεται αρκετά του στόχου της ΕΚΤ για πληθωρισμό περί το 2%. Συνεπώς, μέχρι το τελευταίο τρίμηνο του 2021 ως διαφορά «θετικών» - «αρνητικών» απαντήσεων λογίζονταν η διαφορά μεταξύ των ποσοστών εκείνων που προέβλεπαν αύξηση και εκείνων που εκτιμούσαν ότι θα υπάρξει μείωση του πληθωρισμού. Όμως, η σημαντική επιτάχυνση του πληθωρισμού το τελευταίο τρίμηνο σε ποσοστό πολύ υψηλότερο του στόχου της ΕΚΤ, οδήγησε σε αλλαγή του τρόπου υπολογισμού του υποδείκτη για τον πληθωρισμό. Πλέον το ισοζύγιο «θετικών» - «αρνητικών» απαντήσεων υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ των ποσοστών εκείνων που προέβλεπαν μείωση και εκείνων που εκτιμούν ότι θα υπάρξει αύξηση του πληθωρισμού.

Έτσι, η διαφορά «θετικών» - «αρνητικών» απαντήσεων έγινε αρνητική, 25,4%, αφού το ποσοστό όσων αναμένουν επιτάχυνση του ρυθμού μεταβολής των τιμών υπερβαίνει το ποσοστό όσων προβλέπουν επιβράδυνση. Το εύρημα αυτό είναι πολύ σημαντικό. Δείχνει πως έχουν επικρατήσει οι προσδοκίες για υψηλότερο πληθωρισμό, γεγονός που θα επηρεάσει τη συμπεριφορά των επιχειρήσεων στο μέλλον.

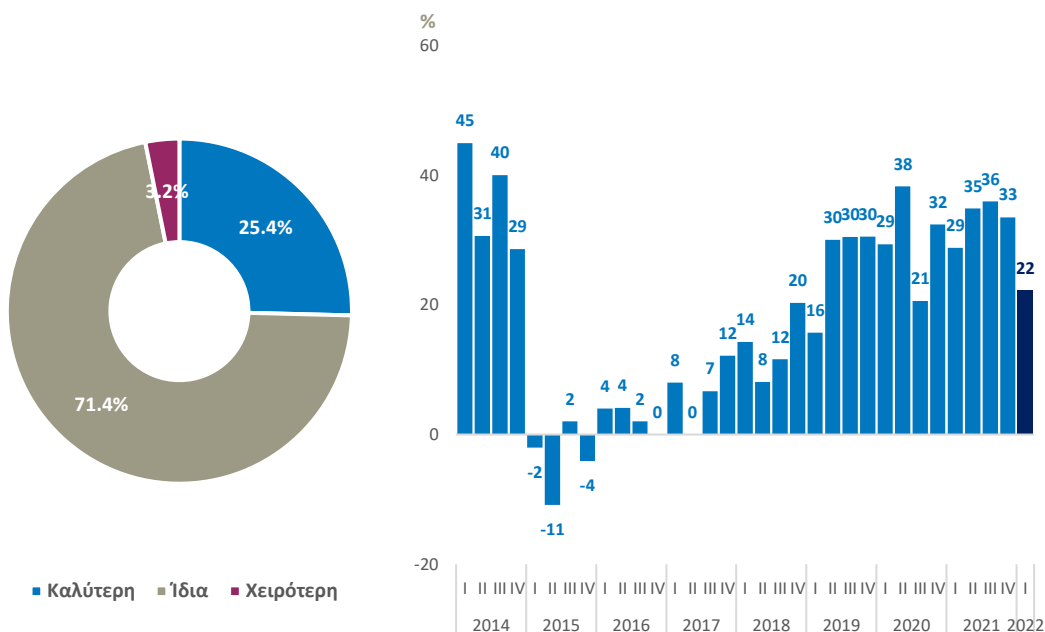
Β.3. ΟΙ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΥΣ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΕΣ ΣΕ ΕΝΑ ΕΤΟΣ (ΔΕΙΚΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΩΝ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΩΝ)

Νέα επιδείνωση των προσδοκιών των συμβούλων μανάτζμεντ για την εξέλιξη των συντελεστών της παραγωγής το επόμενο έτος καταγράφηκε το πρώτο τρίμηνο του 2022. Προφανώς η μεταβολή επί τα χείρω των εκτιμήσεων για την πορεία της οικονομίας, η οποία αναλύθηκε στο προηγούμενο τμήμα, αλλά και το γεγονός ότι το επόμενο έτος είναι εκλογικό, επηρέασε και αυτούς τους παραγωγικούς συντελεστές. Συγκεκριμένα, ο μέσος όρος της διαφοράς «αισιοδοξίας» και «απαισιοδοξίας» για τις μεταβλητές του Δείκτη Παραγωγικών Συντελεστών, (ανθρώπινο δυναμικό, συνθήκες χρηματοδότησης, δημόσιες υποδομές, επιχειρηματικότητα και θεσμικό πλαίσιο), μειώθηκε σε 32,9% το πρώτο τρίμηνο του έτους, από 45,8% στο τέλος του 2021. Σημειώνεται επίσης ότι η μείωση της αισιοδοξίας προήλθε από όλες τις μεταβλητές. Ήταν όμως εντονότερη όσον αφορά στο θεσμικό πλαίσιο και τις δημόσιες υποδομές. Ωστόσο, ο περιορισμός της αισιοδοξίας ήταν μικρότερος έναντι του πρώτου τριμήνου του 2021, όταν ο Δείκτης Παραγωγικών Συντελεστών είχε λάβει τιμή 39,7%.

ΔΕΙΚΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΩΝ ΣΥΝΤΕΛΕΣΤΩΝ

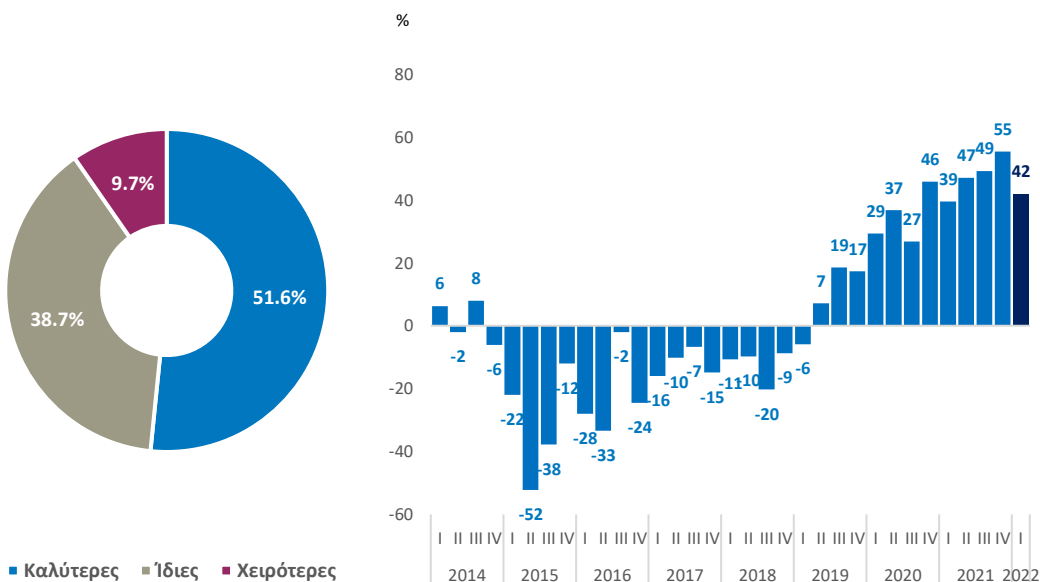

ΟΙ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

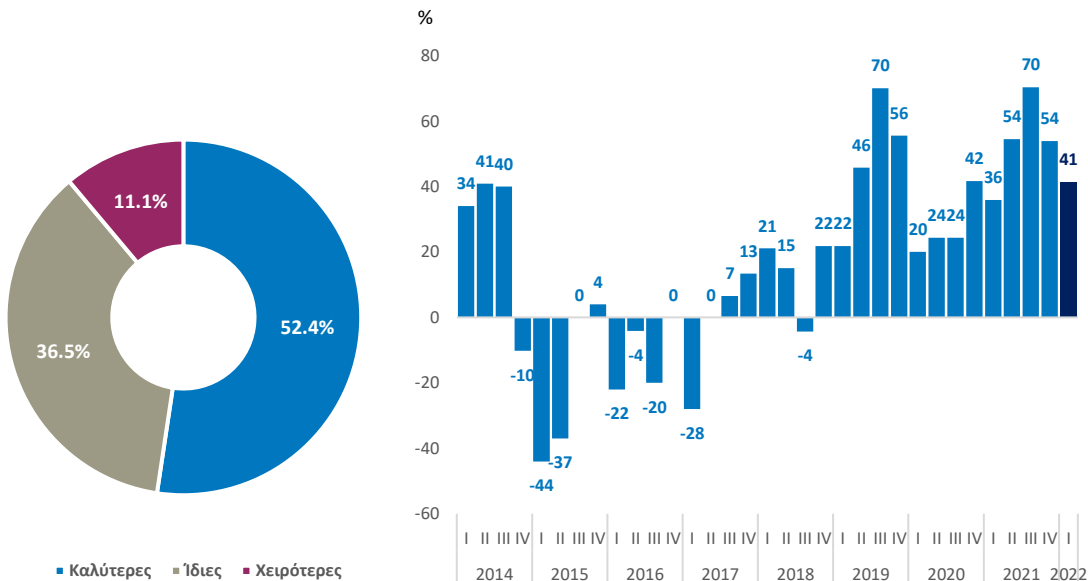
Οι προσδοκίες για την αποτελεσματικότητα του ανθρώπινου δυναμικού το επόμενο δωδεκάμηνο έγιναν λιγότερο αισιόδοξες το πρώτο τρίμηνο του 2022. Η διαφορά «θετικών» και «αρνητικών» απαντήσεων περιορίστηκε σε 22,2% από 34,4% το προηγούμενο τρίμηνο. Ο δείκτης αυτός μάλιστα είναι χαμηλότερος και έναντι του πρώτου τριμήνου του 2021. Ωστόσο, και πάλι η πλειονότητα των συμβούλων δεν αναμένει ουσιώδη μεταβολή μετά από 12 μήνες.

ΟΙ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

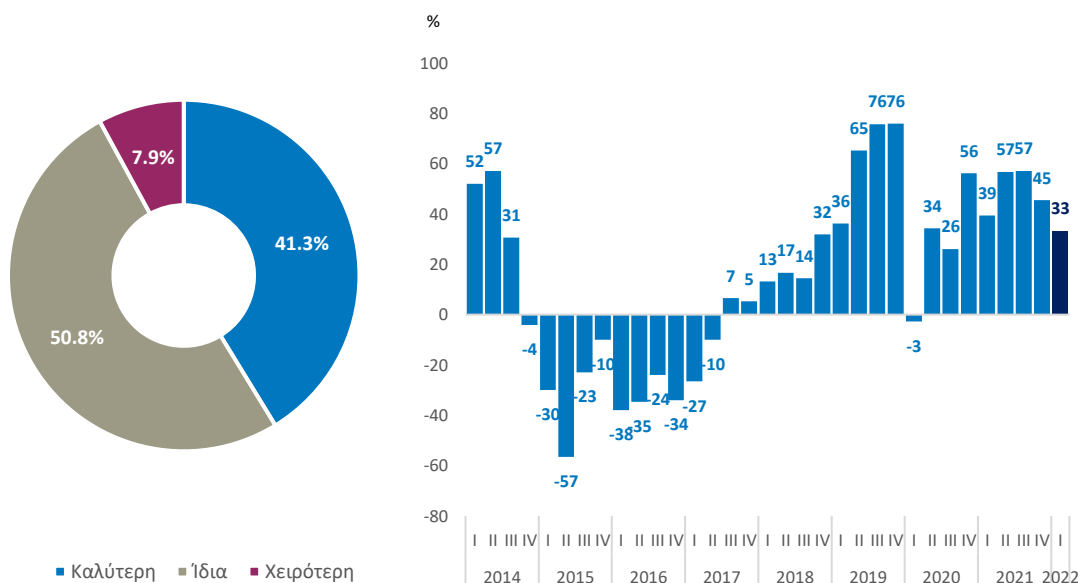
Εντονότερη ήταν η επιδείνωση που σημειώθηκε στις προσδοκίες για τις δημόσιες υποδομές. Το ισοζύγιο «θετικών» - «αρνητικών» απαντήσεων μειώθηκε σε 41,9% από 55,4% το τελευταίο τρίμηνο του 2021, παρά τις αναμενόμενες εισροές πόρων από την ΕΕ. Η πλειονότητα των συμβούλων εκτιμά ότι οι δημόσιες υποδομές θα είναι βελτιωμένες μετά από 12 μήνες. Υπάρχει ωστόσο ένα σημαντικό ποσοστό, το οποίο προσεγγίζει το 10%, που θεωρούν ότι θα υπάρξει χειροτέρευση των υποδομών.

ΟΙ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Νέα κάμψη της αισιοδοξίας καταγράφηκε στην αρχή του έτους για τις συνθήκες χρηματοδότησης των επιχειρήσεων. Η διαφορά μεταξύ των ποσοστών όσων προβλέπουν ευχερέστερη χρηματοδότηση και όσων προβλέπουν μεγαλύτερη στενότητα μειώθηκε σε 41,3% από 53,8% τον Δεκέμβριο 2021. Η εξέλιξη αυτή ασφαλώς συνδέεται με τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει το τραπεζικό σύστημα λόγω της πανδημίας, του πολέμου στην Ουκρανία και την επιδείνωση των οικονομικών συνθηκών. Συνδέεται επίσης και με την αναμενόμενη αύξηση των επιτοκίων το 2022 και 2023. Επικρατεί όμως ελαφρώς περισσότερη αισιοδοξία σε σχέση με το τελευταίο τρίμηνο του 2020.

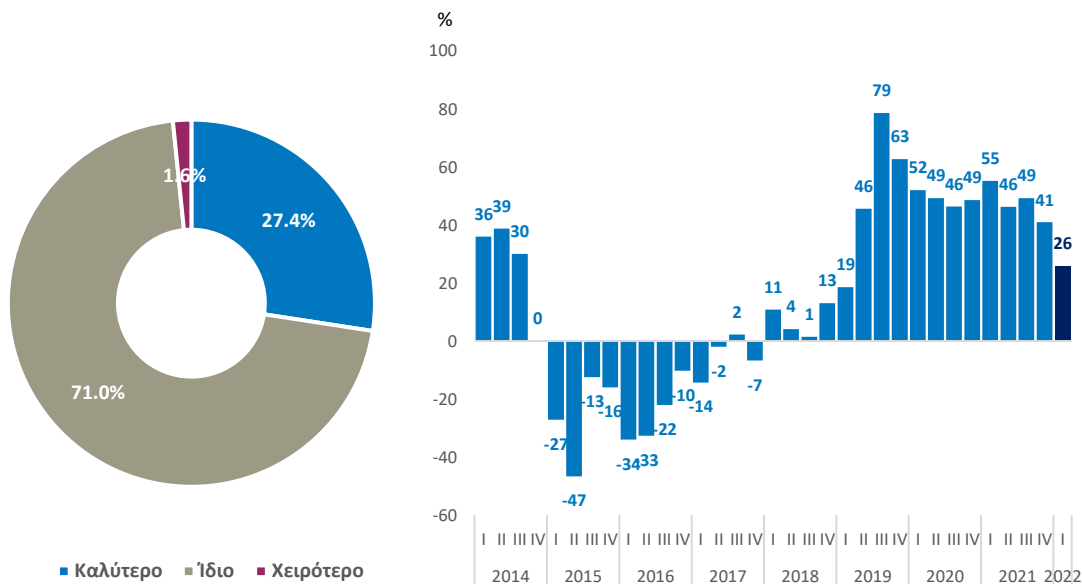
ΟΙ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

Υποχώρησε επίσης η αισιοδοξία για την επιχειρηματικότητα το επόμενο έτος και μάλιστα σε επίπεδο χαμηλότερο εκείνου του τέλους του 2021. Συγκεκριμένα, παρά το γεγονός ότι η πλειονότητα των συμβούλων εκτιμά ότι θα υπάρξει βελτίωση, η διαφορά «θετικών» -

«αρνητικών» απαντήσεων περιορίστηκε σε 33,3% το πρώτο τρίμηνο του 2022, έναντι 45,5% στο τέλος και 39,4% στην αρχή του 2021.

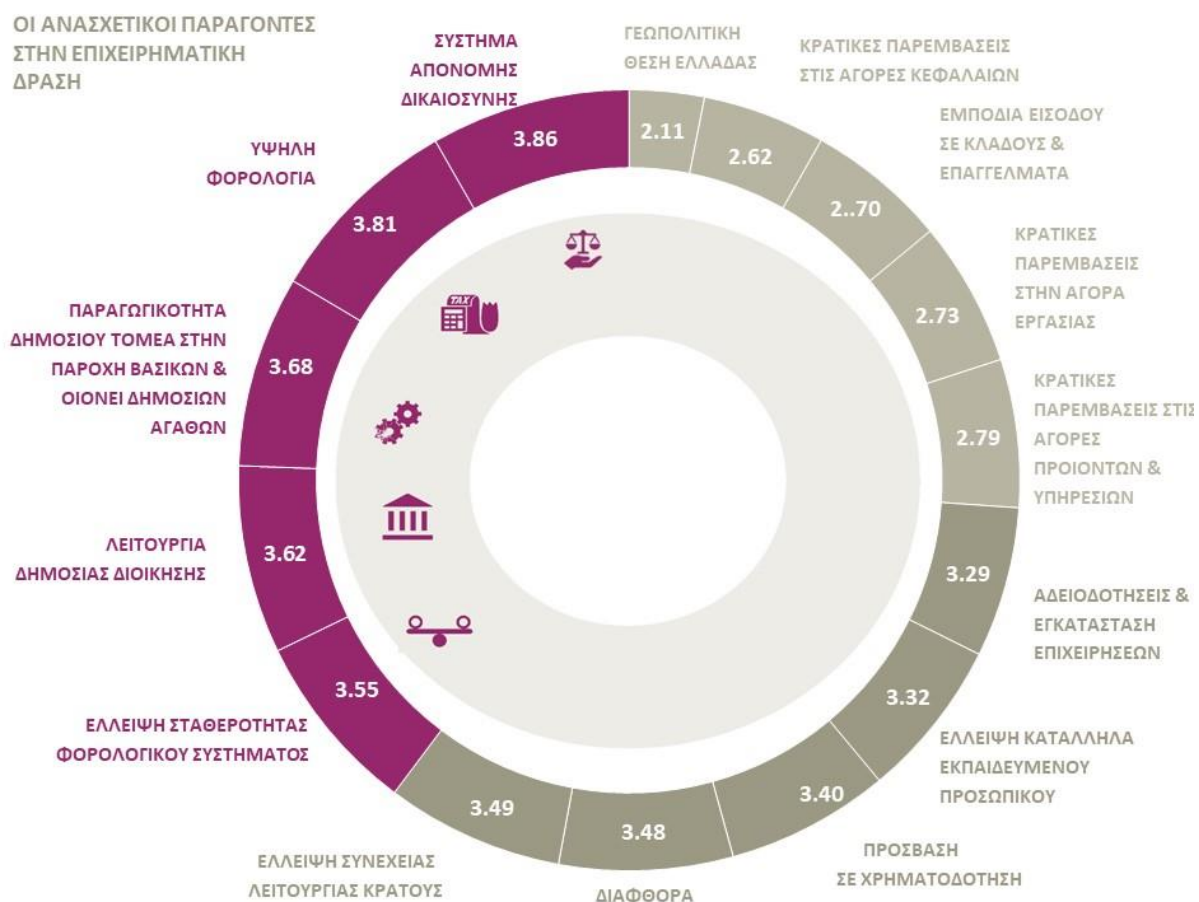
ΟΙ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Η μεγαλύτερη κάμψη της αισιοδοξίας καταγράφηκε στις προσδοκίες που αφορούν το θεσμικό και κανονιστικό πλαίσιο. Συγκεκριμένα, η διαφορά «θετικών» - «αρνητικών» απαντήσεων σημείωσε κάμψη σε 25,8% το πρώτο τρίμηνο, από 40,9% στο τέλος και 55,2% στην αρχή του 2021. Πιθανώς οι σύμβουλοι θεωρούν ότι υπάρχει μεταρρυθμιστική κόπωση και δεν θα γίνουν ουσιαστικές μεταρρυθμίσεις κατά τη διάρκεια του επομένου έτους, που είναι de facto προεκλογικό.

B.4. ΟΙ ΑΝΑΣΧΕΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΣΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΗ

Στην αρχή του 2022 δεν υπήρξε αξιοσημείωτη μεταβολή της γνώμης των συμβούλων μανάτζμεντ για τα προσκόμματα στην επιχειρηματική δράση. Τα πρώτα πέντε σημαντικότερα εμπόδια σχετίζονται με τη λειτουργία του δημοσίου. Ως σημαντικότερο εμπόδιο εξακολουθεί να θεωρείται η λειτουργία της δικαιοσύνης. Η υψηλή φορολογία επανήλθε στη δεύτερη από την τέταρτη θέση. Ακολούθησαν η χαμηλή παραγωγικότητα του δημόσιου τομέα στην παροχή δημόσιων αγαθών, η λειτουργία της δημόσιας διοίκησης και η έλλειψη σταθερότητας του φορολογικού συστήματος.

Η ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Ο ΣΕΣΜΑ

Ο Σύνδεσμος Εταιρειών Συμβούλων Μάνατζμεντ Ελλάδος (ΣΕΣΜΑ) ιδρύθηκε το 1991 και αποτελεί τον επαγγελματικό συλλογικό φορέα των οργανωμένων εταιρειών συμβούλων επιχειρήσεων στην Ελλάδα, με 48 εταιρείες-μέλη που απασχολούν περισσότερα από 2.000 εξειδικευμένα στελέχη. Κύριος στόχος του ΣΕΣΜΑ είναι η ανάπτυξη και διεύρυνση της αγοράς συμβουλευτικών υπηρεσιών, στην Ελλάδα και στο εξωτερικό, καθώς και η ενίσχυση και παγίωση της αξιοπιστίας και της προστιθέμενης αξίας των συμβουλευτικών υπηρεσιών και της επιχειρηματικής υποστήριξης, τόσο στον δημόσιο, όσο και στον ιδιωτικό τομέα.

Ο ΣΕΣΜΑ θεωρεί ότι η παρακολούθηση και αξιολόγηση της οικονομικής συγκυρίας και των μεσοπρόθεσμων τάσεων της οικονομίας είναι πολύ σημαντική για τον σχεδιασμό στρατηγικής από τις επιχειρήσεις και οργανισμούς του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα. Οι εκτιμήσεις και προσδοκίες των εταιρειών μελών του για την πορεία της οικονομίας αντικατοπτρίζουν την τρέχουσα οικονομική πραγματικότητα και επηρεάζουν την επενδυτική ροπή. Η καταγραφή συνεπώς των απόψεων και προσδοκιών των ιθυνόντων των εταιρειών μελών του είναι πολύ χρήσιμη για την ανάλυση της οικονομικής συγκυρίας βραχυχρονίως, καθώς και για τη χάραξη οικονομικής πολιτικής.

ΤΟ ΒΑΡΟΜΕΤΡΟ

Ο ΣΕΣΜΑ δημιούργησε το «Βαρόμετρο του ΣΕΣΜΑ για την Οικονομία», μέσω του οποίου καταγράφονται ανά τρίμηνο οι απόψεις των εταιρειών συμβούλων μάνατζμεντ. Ειδικότερα, ο Γενικός Δείκτης αι η διαφορά τους ($\Delta = (\Theta - A) \times 100$), η οποία λαμβάνει τιμές στο διάστημα από -100 έως +100.

Ο κάθε GRe+1 του Βαρόμετρου αποτυπώνει τις προσδοκίες των επικεφαλής και των στελεχών των εταιρειών συμβούλων μάνατζμεντ για την ελληνική οικονομία μετά από ένα έτος (+1). Ο Γενικός Δείκτης GRe+1 συντίθεται από τους εξής επιμέρους δείκτες:

- **Δείκτης Οικονομικής Συγκυρίας**, ο οποίος καταγράφει τις απόψεις για την αναμενόμενη πορεία των βασικών οικονομικών μεγεθών (ρυθμός οικονομικής μεγέθυνσης, ανεργία, ιδιωτικές επενδύσεις παγίου κεφαλαίου, εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών και πληθωρισμός).
- **Δείκτης Παραγωγικών Συντελεστών**, ο οποίος καταγράφει τις εκτιμήσεις για τις μεταβολές στους βασικούς παραγωγικούς συντελεστές (ανθρώπινο δυναμικό, συνθήκες χρηματοδότησης, δημόσιες υποδομές, επιχειρηματικότητα και θεσμικό πλαίσιο).

Η μεθοδολογία κατάρτισης του Δείκτη Οικονομικής Συγκυρίας και του Δείκτη Παραγωγικών Συντελεστών είναι η ακόλουθη:

- Υπολογίζονται τα ποσοστά «θετικών» και «αρνητικών» απαντήσεων για κάθε παράμετρο και υπολογίζεται δείκτης που προκύπτει ως ο αριθμητικός μέσος όρος των πέντε παραμέτρων, οι οποίες εξετάζονται για κάθε συνιστώσα.

Ο Γενικός Δείκτης GRe+1 υπολογίζεται ως ο αριθμητικός μέσος των παραπάνω δύο δεικτών.

Τέλος, στο Βαρόμετρο του ΣΕΣΜΑ για την Οικονομία προσδιορίζονται οι ανασχετικοί παράγοντες για την επιχειρηματική ανάπτυξη και τη επιχειρηματική δράση. Για να προσδιορισθεί η σημασία κάθε παράγοντα που δρα ανασχετικά στην επιχειρηματική ανάπτυξη, υπολογίζεται μία βαθμολογία που κυμαίνεται από 0 (λιγότερο σημαντικός) έως 5 (περισσότερο σημαντικός). Ο υπολογισμός γίνεται ως εξής:

- Ο κάθε βαθμός της κλίμακας (κλίμακα Likert 1-5) πολλαπλασιάζεται με τον αριθμό των απαντήσεων κάθε βαθμίδας.
- Το άθροισμα των επιμέρους γινομένων διαιρείται με τον αριθμό των απαντημένων ερωτηματολογίων.

Η ΕΡΕΥΝΑ

Το ερωτηματολόγιο αποστέλλεται στους εκπροσώπους και τα στελέχη των εταιρειών-μελών του ΣΕΣΜΑ από το επίπεδο senior consultant και άνω, τα επίτιμα μέλη και τους πρώην προέδρους του ΣΕΣΜΑ. Το σύνολο του πληθυσμού στη χρονική αυτή περίοδο είναι 110 άτομα. Η παρούσα έρευνα έχει τέσσερις ενότητες:

1. Καταγραφή των προβλέψεων των συμβούλων για την οικονομική κατάσταση, ένα έτος αργότερα.
2. Αποτύπωση των προσδοκιών των συμβούλων αναφορικά με τους παραγωγικούς συντελεστές, ένα έτος αργότερα.
3. Καταγραφή των κυριότερων εμποδίων στην επιχειρηματική ανάπτυξη.
4. Η έρευνα εξέτασε επίσης τις απόψεις των συμβούλων μάνατζμεντ για την όσο το δυνατόν αποτελεσματικότερη αξιοποίηση των πόρων που αναμένεται να εισρεύσουν στη χώρα την επόμενη πενταετία μέσω του Ταμείου Ανάκαμψης.

Η έρευνα διεξάγεται κάθε τρίμηνο και τα αποτελέσματά της δημοσιοποιούνται κάθε Απρίλιο, Ιούλιο, Οκτώβριο και Ιανουάριο, αντίστοιχα. Η πρώτη έρευνα διεξήχθη το Μάρτιο του 2014 και αφορούσε το πρώτο τρίμηνο του ίδιου χρόνου. Η παρούσα, 33^η έρευνα πραγματοποιήθηκε από 29-03-2022 έως 13-04-2022 και κατέγραψε τις προσδοκίες και τις απόψεις που διαμορφώθηκαν κατά το πρώτο τρίμηνο του 2022. Συλλέχθηκαν 63 απαντήσεις που αντιστοιχεί σε ποσοστό ανταπόκρισης 60,0%.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ

Επιστημονικός υπεύθυνος είναι ο κ. Κωνσταντίνος Αϊβαλής και υπεύθυνος της έρευνας ο κ. Αλέξανδρος Καλόμοιρος, Μέλος ΔΣ ΣΕΣΜΑ.

Copyright @ Σύνδεσμος Εταιρειών Συμβούλων Μάνατζμεντ Ελλάδος

Επιτρέπεται η αναπαραγωγή ή αποθήκευση μεμονωμένων σελίδων ή δεδομένων της έρευνας, με την προϋπόθεση ότι υπάρχει αναφορά στην πηγή προέλευσης. Τα πορίσματα, οι πληροφορίες ή οι απόψεις που περιέχονται στην έρευνα δεν αποτελούν ούτε μπορεί να θεωρηθούν, άμεσα ή έμμεσα, παρότρυνση, οδηγία, συμβουλή ή προτροπή για οποιαδήποτε πράξη ή παράλειψη. Οι κάτοχοι της έρευνας μπορούν να αξιολογούν τα ανωτέρω και να ενεργούν με βάση τη δική τους βούληση και με δική τους ευθύνη.

ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ - ΜΕΛΩΝ

